

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ADVERTISING

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

- Q.1 A) **Fill in the Blanks: (Any Ten)** [10]
- प्र.१ अ) **रिक्त जागा भरा: (कोणत्याही दहा)** [१०]
- 1) _____ invented the commercially viable television.
A) John McEnroe C) John Baird
B) John Miller D) John Lennon
- १) _____ ने व्यावसायिकदृष्ट्या व्यवहार्य टेलिव्हिजनचा शोध लावला.
अ) जॉन मॅकेनरो क) जॉन बेयर्ड
ब) जॉन मिलर ड) जॉन लेनन
- 2) _____ is a form mass communication that can be used to promote products through news and articles in the media.
A) Advertising C) Personal Selling
B) Publicity D) Direct Marketing
- २) _____ हा एक प्रकारचा जनसंवाद आहे ज्याचा उपयोग माध्यमांमधील बातम्या आणि लेख द्वारे उत्पादनांचा प्रचार करण्यासाठी केला जाऊ शकतो.
अ) जाहिरात क) वैयक्तिक विक्री
ब) प्रसिद्धी ड) थेट विपणन
- 3) The first printed ad was brought by _____ in 1477.
A) William Taylor C) William Smith
B) William Caxton D) William Drucker
- ३) पहिली मुद्रित जाहिरात _____ यांनी 1477 मध्ये आणली होती.
अ) विल्यम टेलर क) विल्यम स्मिथ
ब) विल्यम कॅक्सटन ड) विल्यम ड्रकर
- 4) Creative pitch is prepared by _____ to secure advertising account.
A) advertiser C) salesforce
B) Ad agency D) media
- ४) जाहिरात खाते सुरक्षित करण्यासाठी _____ द्वारे क्रिएटिव्ह खेळपट्टी तयार केली जाते.
अ) जाहिरातदार क) सेल्सफोर्स
ब) जाहिरात एजन्सी ड) मीडिया

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ADVERTISING

- 5) An advertising agency is an _____ organization composed of creative people.
A) independent C) formal
B) dependent D) informal
- ५) जाहिरात एजन्सी ही सर्जनशील लोकांची बनलेली _____ संस्था आहे.
अ) स्वतंत्र क) औपचारिक
ब) अवलंबून ड) अनौपचारिक
- 6) _____ agency operates like an ad department of an advertiser.
A) Specialist C) In-house
B) Interactive D) Creative Boutiques
- ६) _____ एजन्सी जाहिरातदाराच्या जाहिरात विभागाप्रमाणे काम करते.
अ) विशेषज्ञ क) इन-हाउस
ब) परस्परसंवादी ड) क्रिएटिव्ह बुटीक
- 7) False statistics is a form of _____ advertising.
A) ethical C) social
B) unethical D) political
- ७) खोटी आकडेवारी हा _____ जाहिरातीचा एक प्रकार आहे.
अ) नैतिक क) सामाजिक
ब) अनैतिक ड) राजकीय
- 8) DAVP is the nodal agency of _____.
A) Australia C) America
B) Japan D) India
- ८) DAVP ही _____ ची नोडल एजन्सी आहे.
अ) ऑस्ट्रेलिया क) अमेरिका
ब) जपान ड) भारत
- 9) Generic advertising is also known as _____ advertising.
A) primary C) comparative
B) selective D) social
- ९) जेनेरिक जाहिरातीला _____ जाहिरात असेही म्हणतात.
अ) प्राथमिक क) तुलनात्मक
ब) निवडक ड) सामाजिक
- 10) _____ advertising promotes ecofriendly products.
A) Green C) Political
B) Social D) Advocacy

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ADVERTISING

१०) _____ जाहिरात पर्यावरण अनुकूल उत्पादनांना प्रोत्साहन देते.

- अ) हिरव्या क) राजकीय
ब) सामाजिक ड) वकिली

11) AIDA model was developed by_____.

- A) E.K. Strong C) Rosser Reeves
B) David Ogilvy D) Philip Kotler

११) AIDA मॉडेल _____ ने विकसित केले होते.

- अ) ई.के. स्ट्रॉंग क) रोसर रीव्हस
ब) डेव्हिड ओगिल्वी ड) फिलिप कोटलर

12) _____ is the decoder of ad message.

- A) Advertiser C) Ad agency
B) Audience D) Media

१२) _____ हा जाहिरात संदेशाचा डीकोडर आहे.

- अ) जाहिरातदार क) जाहिरात एजन्सी
ब) प्रेक्षक ड) मीडिया

Q.1

B) **State whether following statements are true or false: (ANY TEN)**

[10]

प्र.१

ब) **खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा: (कोणतेही दहा)**

[१०]

- 1) IMC is continuous in nature.
- १) IMC निसर्गात सतत आहे.
- 2) Professional advertising is undertaken to influence traders.
- २) व्यापाऱ्यांवर प्रभाव टाकण्यासाठी व्यावसायिक जाहिराती केल्या जातात.
- 3) Advertising promotes only goods.
- ३) जाहिराती केवळ वस्तूंचा प्रचार करतात.
- 4) A specialist ad agency provides in-house services.
- ४) एक विशेषज्ञ जाहिरात एजन्सी इन-हाउस सेवा प्रदान करते.
- 5) A full-service agency provides services on piece meal basis.
- ५) पूर्ण-सेवा एजन्सी तुकड्याच्या जेवणाच्या आधारावर सेवा प्रदान करते.
- 6) Global ad agencies have presence in few countries.
- ६) जागतिक जाहिरात एजन्सी काही देशांमध्ये आहेत.
- 7) Advertiser do not advertise during recession.
- ७) मंदीच्या काळात जाहिरातदार जाहिरात करत नाहीत.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ADVERTISING

- 8) ASCI do not have regulatory powers to ban misleading ads.
- ८) दिशाभूल करणाऱ्या जाहिरातींवर बंदी घालण्यासाठी ASCI कडे नियामक अधिकार नाहीत.
- 9) Ads undertaken by a trade association are called as selective advertising.
- ९) ट्रेड असोसिएशनने हाती घेतलेल्या जाहिरातींना निवडक जाहिराती म्हणतात.
- 10) Professional firms are proactive in managing brand crisis.
- १०) व्यावसायिक कंपन्या ब्रँड संकटाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी सक्रिय असतात.
- 11) Brand loyalty does not lead to the Brand equity.
- ११) ब्रँड निष्ठा ब्रँड इक्विटीकडे नेत नाही.
- 12) In 2018 Auto sector was number one in terms of ad expenditure.
- १२) 2018 मध्ये जाहिरात खर्चाच्या बाबतीत ऑटो क्षेत्र पहिल्या क्रमांकावर होते.

Q.2

Answer ANY TWO from the following:

[15]

प्र.२

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[१५]

- A) Discuss the elements of IMC.
- अ) IMC च्या घटकांची चर्चा करा.
- B) Explain the features of advertising.
- ब) जाहिरातीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- C) Enumerates the objectives of advertising.
- क) जाहिरातीच्या उद्दिष्टांची गणना करते.

Q.3

Answer ANY TWO from the following:

[15]

प्र.३

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[१५]

- A) Explain the structure of ad agency.
- अ) जाहिरात एजन्सीची रचना स्पष्ट करा.
- B) Elucidate the steps in creative pitch.
- ब) सर्जनशील खेळपट्टीतील पायऱ्या स्पष्ट करा.
- C) Elaborate the ways of maintaining agency-client relationship.
- क) एजन्सी-क्लायंट संबंध राखण्याचे मार्ग विस्तृत करा.

Q.4

Answer ANY TWO from the following:

[15]

प्र.४

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[१५]

- A) Explain the economic impact of advertising.
- अ) जाहिरातींचा आर्थिक प्रभाव स्पष्ट करा.

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ADVERTISING

- B) What are the positive and negative effect of advertising on Indian culture.
ब) भारतीय संस्कृतीवर जाहिरातींचे सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणाम काय आहेत
C) Enumerate the role of ASCI.
क) ASCI ची भूमिका मोजा.

Q.5

Answer ANY TWO from the following:

[15]

प्र.५

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[१५]

- A) Discuss the aspects of rural advertising.
अ) ग्रामीण जाहिरातींच्या पैलूंवर चर्चा करा.
B) Explain the factors influencing brand equity
ब) ब्रँड इक्विटीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा
C) Explain the features of Corporate Image advertising.
क) कॉर्पोरेट प्रतिमा जाहिरातींची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Q.6

Write a note on: (ANY FOUR)

[20]

प्र.६

कोणत्याही चार वर टीपा लिहा:

[२०]

- A) Trends in execution of advertisement
अ) जाहिरातींच्या अंमलबजावणीचा ट्रेंड
B) Role of advertising in IMC
ब) IMC मध्ये जाहिरातींची भूमिका
C) Agency compensation
क) एजन्सी भरपाई
D) Career options in advertising
ड) जाहिरातींमध्ये करिअरचे पर्याय
E) Self-Regulatory Laws
ई) स्वयं-नियामक कायदे
F) Green Marketing
फ) ग्रीन मार्केटिंग

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ECONOMICS-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

- Q.1 **Answer ANY TWO from the following:** [20]
प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]
- A) What is the scope of Macroeconomics?
अ) मॅक्रोइकॉनॉमिक्सची व्याप्ती काय आहे?
- B) Distinguish between GDP and GNP.
ब) GDP आणि GNP मधील फरक करा.
- C) Explain with suitable diagram circular flow of national income in a closed economy.
क) बंद अर्थव्यवस्थेत राष्ट्रीय उत्पन्नाचा चक्राकार प्रवाह योग्य आकृतीसह स्पष्ट करा.
- Q.2 **Answer ANY TWO from the following:** [20]
प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]
- A) Explain "Supply creates its own demand".
अ) "पुरवठा स्वतःची मागणी निर्माण करतो" स्पष्ट करा.
- B) Discuss the concept of Effective demand.
ब) प्रभावी मागणी या संकल्पनेची चर्चा करा.
- C) Explain concept and working of income multiplier.
क) उत्पन्न गुणक संकल्पना आणि कार्य स्पष्ट करा.
- Q.3 **Answer ANY TWO from the following:** [20]
प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]
- A) Explain the meaning and determinants of money supply.
अ) पैशाच्या पुरवठ्याचा अर्थ आणि घटक स्पष्ट करा.
- B) Explain RBI's approach to money supply.
ब) आरबीआयचा पैशाच्या पुरवठ्याबाबतचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- C) Explain the Keynesian approach to demand for money.
क) पैशाच्या मागणीच्या केनेशियन दृष्टिकोनावर चर्चा करा.
- Q.4 **Answer ANY TWO from the following:** [20]
प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]
- A) Discuss the Balance sheets of commercial banks.
अ) व्यापारी बँकांच्या ताळेबंदाची चर्चा करा.
- B) Explain various Secondary functions of commercial banks. (P.T.O)

- ब) व्यापारी बँकांची विविध दुय्यम कार्ये स्पष्ट करा.
C) Discuss various functions of RBI.
क) RBI च्या विविध कार्यावर चर्चा करा.

Q. 5 **Write short notes: (ANY TWO)** [20]

प्र.५ **कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:** [२०]

- A) Methods for measurement of national income
अ) राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या पद्धती
B) Types of investments
ब) गुंतवणुकीचे प्रकार
C) Transaction and income velocity of circulation of money
क) पैशाच्या अभिसरणाचा व्यवहार आणि उत्पन्नाचा वेग
D) Assets side of commercial bank
ड) व्यापारी बँकेची मालमता बाजू

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ECONOMICS-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) Draw neat diagrams and give examples wherever necessary.
 - ३) आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा उदाहरणे द्या.
 - 4) Use of simple calculator is allowed.
 - ४) साधा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Distinguish between public finance and private finance.
- अ) सार्वजनिक वित्त आणि खाजगी वित्त यांतील फरक लिहा.
- B) Discuss solutions to the problem of market failure.
- ब) बाजार अपयशाच्या समस्येवरील उपायांची चर्चा करा.
- C) Describe the major fiscal function of an economy.
- क) अर्थव्यवस्थेच्या प्रमुख राजकोषीय कार्याचे वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Explain Richard Musgrave's approach to the principle of maximum social advantage.
- अ) रिचर्ड मसग्रेव यांचा महत्तम सामाजिक लाभ तत्व दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- B) Explain the merits and demerits of direct taxes.
- ब) प्रत्यक्ष कराचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
- C) Explain the concepts of impact, incidence and shifting of tax.
- क) कराघात, करापान आणि करसंक्रमन या संकल्पना स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Explain the Wagner's Law of increasing state activity.
- अ) सार्वजनिक (राज्य) खर्च वाढीचा वॅगनरचा नियम / सिद्धांत स्पष्ट करा.
- B) Describe the meaning and classification of public debt.
- ब) सार्वजनिक कर्जाचा अर्थ व वर्गीकरण यांचे वर्णन करा.
- C) The government budget of ABC country for 2022-23 is given below. Find: Revenue Deficit, Fiscal Deficit and Primary Deficit.

Items	Amount (In Rupees)
Revenue expenditure	100
Revenue receipts	70
Capital expenditure	60
Capital receipts	70
Borrowings	10
Interest payments	5

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-ECONOMICS-III

- क) २०२२-२३ चे 'अबक' देशाचे सार्वजनिक अंदाजपत्रक खाली दिलेले आहे. त्यावरून प्राप्त तूट, राजकोषीय तूट आणि प्राथमिक तूट शोधा.

वस्तु / तपशील	रक्कम (रुपयामध्ये)
प्राप्ती खर्च	१००
प्राप्ती पोच	७०
भांडवली खर्च	६०
भांडवली पोच	७०
उधारी	१०
व्याज देयके	५

Q.4
प्र.४

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[२०]

- A) Discuss the budget documents of Budget 2020-21.
अ) अंदाजपत्रक २०२०-२१ च्या अंदाजपत्रक दस्तऐवज / लेख याची चर्चा करा.
B) Explain structure and rates of GST.
ब) वस्तु व सेवा कराची रचना व दर स्पष्ट करा.
C) Examine the major recommendation of the fourteenth finance commission.
क) चौदाव्या (१४ व्या) वित्त आयोगाच्या प्रमुख शिफारशीचे परिक्षण करा.

Q.5
प्र.५

Write short answers on ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन वर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

[२०]

- A) Features of functional finance
अ) कार्यात्मक वित्ताची वैशिष्ट्ये
B) Role of taxation
ब) करप्रणालीची भूमिका
C) Objectives of fiscal policy
क) राजकोषीय धोरणाची उद्दिष्टे
D) Sources of public borrowing
ड) सार्वजनिक उधारीचे स्रोत / मार्ग

०३१०१००२

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-FC-II

Time : 02 hrs 30 min

Max. Marks. 75

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

- Q.1 A) **Explain the following concepts: (ANY FIVE)** [15]
प्र.१ अ) **खालील संकल्पना स्पष्ट करा: (कोणत्याही पाच)** [१५]
1) Man made disaster	१) मानव निर्मित आपत्ती
2) Vulnerable groups	२) असुरक्षित गट
3) Rehabilitation and resettlement	३) पुनर्वसन
4) SDRF	४) SDRF
5) Violence against children	५) मुलांवरील अत्याचार
6) Reflective listening	६) चिंतनशील ऐकणे
7) Middle ages	७) मध्यकालीन युग
8) Effective listening	८) परिणामकारक ऐकणे / श्रवण
- OR**
- Q.1 B) Write a detail note on the foundation course (semester III) project submitted by you. [15]
ब) तुम्ही सादर केलेल्या फाउंडेशन कोर्स (सेमिस्टर III) प्रकल्पावर सविस्तर टिपण लिहा. [१५]
- Q.2 A) Describe the legal and constitutional rights available to children and the differently abled. [15]
अ) बालकांना आणि वेगळ्या पद्धतीने सक्षम व्यक्तींना उपलब्ध असलेल्या कायदेशीर आणि घटनात्मक अधिकारांचे वर्णन करा. [१५]
- OR**
- Q.2 B) Write a detail note on the role, functions and importance of National Human Rights Commission [15]
ब) राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची भूमिका, कार्य आणि महत्त्व यावर सविस्तर टिपण लिहा. [१५]
- Q.3 A) Explain the physical, economic and social effects of disaster. [15]
अ) आपत्तीचे भौतिक, आर्थिक आणि सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा. [१५]
- OR**
- Q.3 B) Explain the concept of disaster mitigation and mention its goals. [15]
ब) आपत्ती उपशमनाची संकल्पना स्पष्ट करून आपत्ती उपशमनाचे उद्देश लिहा. [१५]
- Q.4 A) Discuss the development of science in the human history in brief. [15]
अ) मानवी इतिहासातील विज्ञानाच्या विकासाची थोडक्यात चर्चा करा. [१५]
- OR**
- Q.4 B) Write a detail note on the concept of superstitions and methods to eradicate it, [15]
ब) अंधश्रद्धेची संकल्पना आणि त्याच्या निर्मूलनाच्या पद्धती वर सविस्तर टिपण लिहा. [१५]

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-FC-II

- Q.5 A) Describe the types of leadership and explain the characteristics of effective leadership. [15]
अ) नेतृत्वाच्या प्रकारांचे वर्णन करून प्रभावी नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [१५]
- OR**
- Q.5 B) Write a detail note on verbal and non-verbal communication. [15]
ब) मौखिक आणि गैर-मौखिक संप्रेषणावर तपशीलवार नोट लिहा. [१५]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-HISTORY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Write a note on Renaissance and Italian Literature.
अ) पुनर्जागरण आणि इटालियन साहित्यावर एक टीप लिहा.
B) Narrated the geographic voyage of Columbus.
ब) कोलंबसच्या भौगोलिक प्रवासाचे वर्णन केले.
C) Critically examine the main causes of the Reformation.
क) सुधारणेच्या मुख्य कारणांचे गंभीरपणे परीक्षण करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Evaluate the effects of the American Revolution.
अ) अमेरिकन क्रांतीच्या परिणामांचे मूल्यांकन करा.
B) Assess the Foreign Policy of Napoleon as an Emperor.
ब) सम्राट म्हणून नेपोलियनच्या परराष्ट्र धोरणाचे मूल्यांकन करा.
C) Examine the reasons for the Industrial Revolution in England.
क) इंग्लंडमधील औद्योगिक क्रांतीची कारणे तपासा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Evaluate the reasons leading to the formation of the Nation-State in Europe.
अ) युरोपमध्ये राष्ट्र-राज्य निर्माण होण्याच्या कारणांचे मूल्यमापन करा.
B) Describe the efforts of Mazzini and Garibaldi in the Unification of Italy.
ब) इटलीच्या एकीकरणात मॅझिनी आणि गॅरिबाल्डीच्या प्रयत्नांचे वर्णन करा.
C) Investigate the methods of the Neo-Imperialism.
क) नव-साम्राज्यवादाच्या पद्धतीचा शोध घ्या.

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-HISTORY-II

Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

A) What were the long-term effects of the First World War?

अ) पहिल्या महायुद्धाचे दीर्घकालीन परिणाम काय होते?

B) Discuss the chief causes of the Russian Revolution.

ब) रशियन क्रांतीच्या मुख्य कारणांची चर्चा करा.

C) Why was the League of Nations a failure? Give reasons.

क) लीग ऑफ नेशन्स का अपयशी ठरले? कारणे द्या.

Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)** [20]

प्र.५ **कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:** [२०]

A) Martin Luther and Protestant Reformation.

अ) मार्टिन ल्यूथर आणि प्रोटेस्टंट सुधारणा.

B) Inventions of the Industrial Revolution.

ब) औद्योगिक क्रांतीचे आविष्कार.

C) Bismarck and Unification of Germany.

क) बिस्मार्क आणि जर्मनीचे एकीकरण.

D) Vladimir Lenin.

ड) व्लादमीर लेनिन.

ॐॐॐॐॐॐ

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-HISTORY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Write a note on the Archaeological Sources of the Ancient Indian History.
- अ) प्राचीन भारतीय इतिहासातील पुरातत्व स्रोतांवर एक टीप लिहा.
- B) Enumerate the non-religious literature of the Ancient India.
- ब) प्राचीन भारतातील गैर-धार्मिक साहित्याची गणना करा.
- C) Describe any two types of the foreign accounts on the Ancient Indian History.
- क) प्राचीन भारतीय इतिहासावरील कोणत्याही दोन प्रकारच्या विदेशी खात्यांचे वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Discuss the economic life of the Indus Valley people.
- अ) सिंधू खोऱ्यातील लोकांच्या आर्थिक जीवनाची चर्चा करा.
- B) Examine the Mother Goddess and Nature Worship during the Indus Valley Civilization.
- ब) सिंधू संस्कृतीच्या काळात देवी आणि निसर्ग पूजेचे परीक्षण करा.
- C) Explain the Town Planning of Mohenjo-Daro and Harappa.
- क) मोहनेजोदारो आणि हडप्पाचे नगर नियोजन स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Examine the administration of the Janpadas.
- अ) जनपदाच्या कारभाराचे परीक्षण करा.
- B) Throw a light on the economic life of the Aryans.
- ब) आर्यांच्या आर्थिक जीवनावर प्रकाश टाका.
- C) Sketch a vignette of the Vedic religious life.
- क) वैदिक धार्मिक जीवनाचे चित्र रेखाटणे.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-HISTORY-III

Q.4 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Give an account of the administration of the Mahjanapadas.
अ) महाजनपाडा कारभाराचे परीक्षण करा.
- B) Write a note on Buddhism.
ब) बौद्धधर्मावर एक टीप लिहा.
- C) Explain the Greek Invasion of India led by Alexander.
क) अलेक्झांडरच्या नेतृत्वाखाली ग्रीकांनी भारतावर केलेले आक्रमण स्पष्ट करा.

Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)** [20]

प्र.५ **कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:** [२०]

- A) Religious Literature
अ) धार्मिक साहित्य
- B) Decline of the Indus Valley Civilization.
ब) सिंधू संस्कृतीचा घसरण.
- C) The Varnashrama System.
क) वर्णाश्रम प्रणाली.
- D) Mahavira and Jainism.
ड) महावीर आणि जैन धर्म.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PHILOSOPHY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) "With the rapidly changing society, the institutions of family and marriage are undergoing substantive changes". Elaborate.
- अ) "झपाट्याने बदलणाऱ्या समाजामुळे, कुटुंब आणि विवाह संस्थांमध्ये आमूलाग्र बदल होत आहेत". विस्तृत करा.
- B) Differentiate between Sex and Gender.
- ब) लिंग (Sex) आणि लिंग (Gender) यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
- C) Is marriage rooted in patriarchy? Discuss your views.
- क) विवाहाचे मूळ पितृसत्ता आहे का? तुमच्या मतांवर चर्चा करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Critically examine the theory of Class Struggle by Karl Marx.
- अ) कार्ल मार्क्सच्या वर्ग संघर्षाच्या सिद्धांताचे समीक्षेने परीक्षण करा.
- B) What was Dr. B.R.Ambedkar's contribution in eradicating caste discrimination from the Indian Society?
- ब) भारतीय समाजातून जातिभेद नष्ट करण्यात डॉ. बी.आर. आंबेडकरांचे योगदान काय होते?
- C) Elucidate the Gandhian Economic Order.
- क) गांधीवादी आर्थिक क्रम स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Discuss the principles of justice of war.
- अ) युद्धाच्या न्यायाच्या तत्वांची चर्चा करा.
- B) What do you understand by pacifism? What are its different types?
- ब) शांततावाद म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार काय आहेत?

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PHILOSOPHY-II

C) What is the difference between 'jus ad bellum' and 'jus in bello'? Explain with examples.

क) 'जस अँड बेलम' आणि 'जस इन बेलो' मध्ये काय फरक आहे? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

प्र.४

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[२०]

A) What is the philosophy of Multiculturalism according to Bhikhu Parekh?

अ) भिखू पारेख यांच्या मते बहुसांस्कृतिकतेचे तत्वज्ञान काय आहे?

B) Who gave an Egalitarian critique of Multiculturalism? What was his argument?

ब) बहुसांस्कृतिकतेची समतावादी टीका कोणी केली? त्यांचा युक्तिवाद काय होता?

C) What was Michael Dummett's views on immigration and refugees?

क) मायकेल डमेटचे इमिग्रेशन आणि निर्वासितांबद्दलचे मत काय होते?

Q.5

Write a note on: (ANY TWO)

[20]

प्र.५

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

[२०]

A) LGBTQIA+

अ) LGBTQIA+

B) Black Skin White Mask

ब) काळ्या त्वचेचा पांढरा मुखवटा

C) Right Intention of war

क) युद्धाचा योग्य हेतू

D) Orientalism

ड) प्राच्यविद्या

०३१०१०२२

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PHILOSOPHY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define Upanishad and discuss its philosophy.
अ) उपनिषदाची व्याख्या करा आणि त्याच्या तत्त्वज्ञानावर चर्चा करा.
- B) Elaborate the Shad Darshanas of Indian Philosophy.
ब) भारतीय तत्त्वज्ञानाची षड दर्शने विस्तृत करा
- C) Discuss the characteristics of the Schools of Indian Philosophy.
क) भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या शाळांच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Discuss Charvaka as a Philosophical School of thought.
अ) चार्वाकाची तात्विक विचारधारा म्हणून चर्चा करा.
- B) What are the essential tenets of Charvaka Philosophy.
ब) चार्वाक तत्त्वज्ञानाचे आवश्यक सिद्धांत कोणते आहेत.
- C) Why is the Charvaka Philosophy also known as Lokayata?
क) चार्वाक तत्त्वज्ञानाला लोकायत का म्हणतात?

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Discuss the fundamental elements of the Jain Philosophy.
अ) जैन तत्त्वज्ञानाच्या मूलभूत घटकांची चर्चा करा.
- B) Enumerate the contributions of Mahavir Jain in the life of the people.
ब) महावीर जैन यांचे लोकांच्या जीवनातील योगदानाची गणना करा
- C) What are the three jewels (Tri-Ratnas) as outlined in Jainism?
क) जैन धर्मात तीन रत्ने (त्रिरत्न) कोणती आहेत?

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PHILOSOPHY-III

- Q.4 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]
- प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]
- A) Discuss the Eight Fold Path in Buddhism.
अ) बौद्ध धर्मातील आठ पट मार्गावर चर्चा करा.
- B) What are the four noble truths of Buddhist Philosophy?
ब) बौद्ध तत्त्वज्ञानातील चार उदात्त सत्ये कोणती आहेत?
- C) Discuss the practice of Vipassana meditation.
क) विपश्यना ध्यानाच्या अभ्यासाची चर्चा करा.
- Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)** [20]
- प्र.५ **कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:** [२०]
- A) Heterodox and Orthodox system
अ) हेटरोडॉक्स आणि ऑर्थोडॉक्स प्रणाली
- B) Ultimate reality of life according to Charvakas
ब) चार्वाकांच्या मते जीवनाचे अंतिम वास्तव
- C) Panch Mahavratas
क) पंचमहाव्रत
- D) 5 Silas according to Buddhism
ड) बौद्ध धर्मानुसार 5 सिलास

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define Theory. Explain the nature and scope of political theory.
- अ) सिद्धांताची व्याख्या लिहा. राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- B) Discuss in detail the significance of political theory.
- ब) राजकीय सिद्धांताच्या महत्वाची सविस्तर चर्चा करा.
- C) Explain the legal-institutional approach to political theory.
- क) राजकीय सिद्धांताचा कायदेशीर-संस्थात्मक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO from the Following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define, state and discuss in detail the elements of state.
- अ) राज्याची व्याख्या लिहा आणि राज्याच्या घटकांची तपशीलवार चर्चा करा.
- B) Describe the social contract theory of origin of the state.
- ब) राज्याच्या उत्पत्तीच्या सामाजिक करार सिद्धांताचे वर्णन करा.
- C) Explain the challenges to the sovereignty of the state in the modern period.
- क) आधुनिक काळात राज्याच्या सार्वभौमत्वासमोरील आव्हाने स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define Power. Discuss the sources and forms of power.
- अ) सत्तेची व्याख्या लिहा. सत्तेचे स्रोत आणि प्रकार यावर चर्चा करा.
- B) Explain in detail the concept and types of authority.
- ब) अधिसत्तेची संकल्पना आणि प्रकार तपशीलवार स्पष्ट करा.
- C) Explain the concept and various types of legitimacy.
- क) अधिमान्यतेची संकल्पना आणि विविध प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

Q.4 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define law. Discuss the various sources of law.
अ) कायद्याची व्याख्या लिहा. कायद्याच्या विविध स्रोतांची चर्चा करा.
- B) What is political obligation? Discuss the grounds of political obligation.
ब) राजकीय आबंधन म्हणजे काय? राजकीय आबंधनाच्या आधारांची चर्चा करा.
- C) Explain the grounds of resistance to political authority.
क) राजकीय अधिसत्तेला प्रतिकार करण्याचे आधार स्पष्ट करा.

Q.5 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.५ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Describe the historical-evolutionary approach of the origin of the state.
अ) राज्याच्या उत्पत्तीच्या ऐतिहासिक-उत्क्रांतीवादी दृष्टिकोनाचे वर्णन करा.
- B) Discuss the features of law in detail.
ब) कायद्याच्या वैशिष्ट्यांची तपशीलवार चर्चा करा.
- C) Explain the Gandhian techniques of resistance to the state authority.
क) राज्याच्या सत्तेला प्रतिकार करण्याचे गांधीवादी तंत्र स्पष्ट करा.

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-POL.SCI-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define Public Administration. Discuss the features of public administration.
अ) लोक प्रशासनाची व्याख्या लिहा. लोक प्रशासनाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- B) Distinguish between Public and Private administration in detail.
ब) लोक आणि खाजगी प्रशासनामधील फरक सविस्तर स्पष्ट करा.
- C) Describe the stages in the evolution of public administration.
क) लोक प्रशासनाच्या उत्क्रांतीच्या टप्प्यांचे वर्णन करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Explain Max Weber's concept of bureaucracy.
अ) मॅक्स वेबरची नोकरशाहीची संकल्पना स्पष्ट करा.
- B) Explain F. W. Taylor's contribution to the Scientific Management theory.
ब) वैज्ञानिक व्यवस्थापन सिद्धांतामध्ये एफ. डब्ल्यू. टेलरचे योगदान स्पष्ट करा.
- C) Describe Elton Mayo's contribution to Human Relations theory
क) एल्टन मेयोच्या मानवी संबंध सिद्धांतातील योगदानाचे वर्णन करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define Hierarchy. Describe the advantages and disadvantages of hierarchy.
अ) अधिकार श्रेणीची व्याख्या लिहा. अधिकार श्रेणीचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
- B) Explain the concept of 'Delegation' and bring out its advantages.
ब) 'प्रत्यायोजन' ची संकल्पना स्पष्ट करा आणि त्याचे फायदे लिहा.
- C) Explain McGregor's theory X and Theory Y.
क) मॅकग्रेगरचा सिद्धांत X आणि सिद्धांत Y चे स्पष्टीकरण करा.

(P.T.O)

Q.4 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define good governance. Explain its characteristics and need.
अ) सुशासनाची व्याख्या लिहा. त्याची वैशिष्ट्ये आणि गरज स्पष्ट करा.
- B) Describe the concept of Public Private Partnership in detail.
ब) सार्वजनिक खाजगी भागीदारी या संकल्पनेचे तपशिलवार वर्णन करा.
- C) Write a detail note on E-governance.
क) ई-प्रशासन यावर तपशिलवार टिपण लिहा.

Q.5 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.५ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Discuss the advantages of centralization and decentralization.
अ) केंद्रीकरण आणि विकेंद्रीकरणाच्या फायद्यांची चर्चा करा.
- B) Explain in detail the features of Public Choice approach.
ब) लोक निवड (पब्लिक चॉईस) पध्दतीची वैशिष्ट्ये तपशिलवार लिहा.
- C) Explain the POSDCoRB and Subject Matter view of public administration.
क) सार्वजनिक प्रशासनाचे PODCoRB आणि विषयाचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PSYCHOLOGY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) All questions have internal option.
 - ३) सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
 - 4) Draw neat diagrams, flowcharts wherever necessary.
 - ४) आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define social psychology. Explain in detail core values that all fields must adapt to be considered as scientific in nature.
- अ) सामाजिक मानसशास्त्राची व्याख्या द्या. शास्त्रीय दृष्टिकोनाच्या वापरासाठी आवश्यक अशी महत्त्वाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- B) Describe Systematic observation and correlational method in Social psychology.
- ब) मानसशास्त्रातील पद्धतशीर निरीक्षण आणि सहसंबंधात्मक अभ्यास पद्धती विशद करा.
- C) Describe the importance and roles of social neuroscience and implicit/ nonconscious processes in advancement of social psychology.
- क) सामाजिक मानसशास्त्राच्या विकासामध्ये सामाजिक चेतानिदान आणि अदृश्य मानसिक प्रक्रिया यांची भूमिका विशद करा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Explain the following three nonverbal communication channels – Facial expressions, Eye contact and paralanguage.
- अ) अभाषिक संप्रेषणाचे खाली दिलेले तीन मार्ग स्पष्ट करा- चेहऱ्यावरील हावभाव, दृष्टी संपर्क, आणि आवाजातील चढ उतार.
- B) Define attribution and Explain Kelly's covariation theory.
- ब) अट्रिब्यूशनची व्याख्या द्या. केली ने दिलेला अट्रिब्यूशनचा कोव्हेरिएशन सिद्धांत स्पष्ट करा.
- C) Explain the basic sources of errors in attribution.
- क) अट्रिब्यूशन मध्ये होणाऱ्या चुकांचे मुख्य स्त्रोत स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Describe how attitudes are formed.
- अ) अभिवृत्तीची निर्मिती कशी होते?

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PSYCHOLOGY-II

- B) Explain the cognitive processes underlying Persuasion.
- ब) मन वळविण्याच्या मागे असलेल्या वैचारिक प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- C) Describe how following methods help people in resisting persuasion – Forewarnig, selective avoidance, ego depletion.
- क) मन वळवण्याच्या प्रयत्नांना विरोध करण्यासाठी खालील पद्धतींचा कसा वापर होतो ते विशद करा- अधिसूचना, निवडक प्रतिरोध, मानसिक खच्चीकरण.

Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Describe the three main types of close relationship formed by people.
- अ) लोक कुठल्या तीन प्रकारे जवळचे नाते बांधतात ते विशद करा.
- B) Explain with experimental evidence how frequency of exposure enhances interpersonal attraction.
- ब) सतत पुनरावृत्तीचा परस्पर आकर्षणावर काय परिणाम होतो हे प्रयोगात्मक पुराव्याने स्पष्ट करा.
- C) Write a note on nature of family relationship and friendship.
- क) कौटुंबिक नातेसंबंध आणि मैत्री याच्या मूळ स्वरूपावर टिप लिहा.

Q.5 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.५ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Describe experimental method in Social Psychology.
- अ) सामाजिक मानसशास्त्रातील प्रयोग पद्धत विशद करा.
- B) Discuss how quickly and accurately we form first impressions.
- ब) पहिले इम्प्रेसन आपण किती लवकर आणि किती बरोबर रित्या निर्माण करतो करतो त्याची चर्चा करा.
- C) Explain how cognitive dissonance can lead to attitude change.
- क) वैचारिक विसंवाद अभिवृत्ती बदलास कसा कारणीभूत करू शकतो ते स्पष्ट करा.
- D) Describe what makes a person physically attractive and role of physical beauty in interpersonal attraction.
- ड) व्यक्ती शारीरिक दृष्ट्या आकर्षक कशामुळे दिसते ते विशद करा आणि परस्पर आकर्षणामध्ये शारीरिक सौंदर्याची भूमिका स्पष्ट करा.

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-PSYCHOLOGY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) All questions have internal option.
 - ३) सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
 - 4) Draw neat diagrams, flowcharts wherever necessary
 - ४) आवश्यक तिथे सुबक आकृत्या काढा.

Q.1 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Describe the concerns during adolescence regarding obesity and eating disorders.
अ) किशोर वयामध्ये स्थूलत्व आणि खाण्याच्या समस्या विशद करा.
- B) Define developmental psychology/ lifespan development and describe the scope in this field.
ब) वैकसिक मानसशास्त्राची व्याख्या द्या आणि त्याचा विस्तार विशद करा.
- C) Explain the formal operational stage in Piaget's model/approach and discuss the consequences of adolescents' use of formal operations in this approach.
क) पियाजीने दिलेल्या प्रारूपामधील फॉर्मल ऑपरेशन हा टप्पा स्पष्ट करा आणि त्याचा वापर किशोरवयीन मुले कसा करतात ते सांगा.

Q.2 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Summarize Erikson's and Marcia's approach to identity development during adolescence.
अ) स्वओळख निर्मितीसाठीचे एरिक्सन आणि मारसिया यांनी दिलेले दृष्टिकोन थोडक्यात सांगा.
- B) **Write short notes on:** 1. Juvenile Delinquency, 2. Teenage pregnancy
ब) **टिपा लिहा:** १. किशोरवयीन गुन्हेगारी, २. किशोर वयातील गर्भारपण
- C) Explain how relationships with peers change during adolescence.
क) किशोर वयात असलेल्या मैत्री संबंधांचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Q.3 **Attempt ANY TWO out of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Define stress, elaborate origins of stress and consequences of stress in young adulthood.
अ) तणावाची व्याख्या द्या आणि तरुणपणात असणारे तणावाचे स्रोत आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा.

(P.T.O)

- B) Explain the concept of post formal thought and discuss Perry's and Schaie's approaches towards cognitive development in young adulthood.
- ब) पोस्ट फॉर्मल थॉट ही संकल्पना स्पष्ट करून पेरी आणि स्केइस यांचे वैचारिक विकासाविषयीचे सिद्धांत स्पष्ट करा.
- C) Explain the following 3 factors in the college life:-
- 1) Difficulties student face in college
 - 2) Impact of gender on the treatment of college students
 - 3) Reasons for dropping out of college
- क) महाविद्यालयीन जीवनासंदर्भात खालील तीन घटक स्पष्ट करा:-
- १) महाविद्यालयीन जीवनात विद्यार्थ्यांना भेडसावणाऱ्या समस्या
 - 2) महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना मिळणारी वागणूक त्यावर असलेला लिंगभेदाचा परिणाम
 - 3) महाविद्यालयीन शिक्षण अर्धवट सोडण्याची कारणे

Q.4

Attempt ANY TWO out of the following:

[20]

प्र.४

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[२०]

- A) Differentiate in different kinds of love and explain them with Sternberg's triangular theory of love.
- अ) विविध प्रकारच्या प्रेमातील फरक सांगा आणि स्टर्नबर्गचा प्रेमाविषयीचा त्र्यांगुलर सिद्धांत स्पष्ट करा.
- B) Describe how arrival of children affects a relationship in early adulthood.
- ब) मुलांच्या जन्माने तरुण पालकांच्या नातेसंबंधात कसा फरक पडतो?
- C) Explain the role of careers in lives of young adults and explains Holland's personality type theory.
- क) तरुणांच्या आयुष्यात करिअरची भूमिका स्पष्ट करा आणि होलांडस यांनी करिअर विषयक दिलेला व्यक्तिमत्व सिद्धांत स्पष्ट करा.

Q.5

Attempt ANY TWO out of the following:

[20]

प्र.५

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[२०]

- A) Write a detailed note on brain development during adolescence.
- अ) किशोर वयात होणाऱ्या मेंदू विकासाविषयी विस्तृत टीप लिहा.
- B) Describe how family relationships are during adolescence.
- ब) किशोर वयातील कौटुंबिक नातेसंबंध विशद करा.
- C) Describe how the body develops and stays healthy during the period of early adulthood.
- क) तरुण वयामध्ये होणारा शारीरिक विकास आणि आरोग्य या विषयी विशद करा.
- D) Explain how young adults choose a partner.
- ड) तरुण आपला जीवनसाथी कसा निवडतात ते स्पष्ट करा.

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-SOCIOLOGY-II

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

A) Write a detailed note on the Sociology of India with a special reference to 'Indigenous Social Thoughts and Renaissance'.

अ) भारताच्या समाजशास्त्रावर 'स्वदेशी सामाजिक विचार आणि पुनर्जागरण' या विशेष संदर्भासह तपशीलवार नोंद लिहा.

B) Write a detailed note on Dr A. R. Desai with a special emphasis on the 'Peasant Struggle in India'.

ब) 'भारतातील शेतकरी संघर्ष' या विषयावर विशेष भर देऊन डॉ. ए.आर. देसाई यांची सविस्तर नोंद लिहा.

C) Write a detailed note on D.P. Mukherjee with special emphasis on 'Modern Indian Culture: A Sociological Study'.

क) 'आधुनिक भारतीय संस्कृती: एक समाजशास्त्रीय अभ्यास' या विषयावर विशेष भर देऊन डी.पी. मुखर्जी यांची सविस्तर नोंद लिहा.

Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

A) Write a detailed note on Leela Dube with special emphasis on the books and reviews written by her.

अ) लीला दुबे यांनी लिहिलेल्या पुस्तकांवर आणि परीक्षणांवर विशेष भर देऊन त्यांची तपशीलवार नोंद लिहा.

B) Write a detailed note on T.K. Oomen with a special emphasis on his career and books reviewed by him.

ब) T.K. Oomen वर त्यांच्या कारकिर्दीवर आणि त्यांनी पुनरावलोकन केलेल्या पुस्तकांवर विशेष भर देऊन तपशीलवार नोट लिहा.

C) Write a detailed note on Sharmila Rege with a special emphasis on any 3 of her books.

क) शर्मिला रेगे यांच्या कोणत्याही ३ पुस्तकांवर विशेष भर देऊन त्यांची तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

A) Write a detailed note on 'Tribal Struggles'.

अ) आदिवासी संघर्ष' वर सविस्तर नोंद लिहा.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-SOCIOLOGY-II

- B) Write a detailed note on the major factors affecting ethnic unrest in India.
ब) भारतातील वांशिक अशांततेवर परिणाम करणाऱ्या प्रमुख घटकांवर तपशीलवार नोंद लिहा
C) Write a detailed note on marginalization and the role of Civil Society.
क) सीमांतीकरण आणि नागरी समाजाची भूमिका यावर तपशीलवार नोंद लिहा

Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.४ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Write a detailed note on the lifestyle and culture of Maharashtra tribes.
अ) महाराष्ट्रातील जमातींची जीवनशैली आणि संस्कृती यावर तपशीलवार नोंद लिहा
B) Write a detailed note on the major castes and tribes in India with a special emphasis on the Marathas and the Ahirs.
ब) मराठा आणि अहिवांवर विशेष भर देऊन भारतातील प्रमुख जाती आणि जमातींची तपशीलवार नोंद लिहा.
C) Write a detailed note on 'Women and Tourism'.
क) 'महिला आणि पर्यटन' या विषयावर सविस्तर नोंद लिहा.

Q.5 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]

प्र.५ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Fishing communities in Maharashtra
अ) महाराष्ट्रातील मासेमारी समुदाय
B) Casteism
ब) जातीवाद
C) Leela Dube's Approaches to Study
क) लीला दुबे यांचा अभ्यासाचा दृष्टीकोन
D) British Orientalism
ड) ब्रिटिश ओरिएंटलिझम

०३१०•१००३

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-SOCIOLOGY-III

Time : 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.१ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) What are the issues faced by Migrant labour?
अ) स्थलांतरित मजुरांना कोणत्या समस्या भेडसावत आहेत?
- B) Henri Lefebvre's Right to the City.
ब) हेन्री लेफेव्रेचा शहराचा हक्क.
- C) Write a detailed note on the problems faced by migrants during the lockdown.
क) लॉकडाऊन दरम्यान स्थलांतरितांना भेडसावणाऱ्या समस्यांवर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.2 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.२ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) Write a detailed note on Cyberactivism.
अ) सायबरएक्टिव्हिझमवर तपशीलवार नोंद लिहा.
- B) Write a detailed note on 'Eco Feminism'.
ब) 'इको फेमिनिझम' वर सविस्तर टीप लिहा.
- C) Write a detailed note on the 'Sustainable Development Goals'.
क) 'शाश्वत विकासाची उद्दिष्टे' वर तपशीलवार नोंद लिहा.

Q.3 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]

प्र.३ **खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:** [२०]

- A) What are the key facts envisaged by the WHO with regard to the right to public health.
अ) सार्वजनिक आरोग्याच्या अधिकाराच्या संदर्भात WHO ने कल्पना केलेली प्रमुख तथ्ये कोणती आहेत.
- B) The Disability Act of 2016 and persons with mental illness.
ब) 2016 चा अपंगत्व कायदा आणि मानसिक आजार असलेल्या व्यक्ती.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-NOV-2022-SOCIOLOGY-III

C) Write a detailed note on 'Discrimination and health'.

क) 'भेदभाव आणि आरोग्य' यावर सविस्तर नोंद लिहा.

Q.4

Attempt ANY TWO from the following:

[20]

प्र.४

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[२०]

A) Write a detailed note on 'Fundamental Rights'.

अ) 'मूलभूत हक्क' वर तपशीलवार नोंद लिहा.

B) Write a detailed note on History of Criminal Justice System in India'.

ब) भारतातील गुन्हेगारी न्याय व्यवस्थेच्या इतिहासावर तपशीलवार नोंद लिहा.

C) Supreme Court Judgement on Police Reforms.

क) पोलीस सुधारणांबाबत सर्वोच्च न्यायालयाचा निकाल.

Q.5

Write Short Notes: (ANY TWO)

[20]

प्र.५

कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:

[२०]

A) Mumbai :Case Study

अ) मुंबई: केस स्टडी

B) History of Social Epidemiology

ब) सामाजिक महामारीविज्ञानाचा इतिहास

C) Crime

क) गुन्हा

D) Carbon Footprint

ड) कार्बन फूटप्रिंट

ॐॐॐॐ